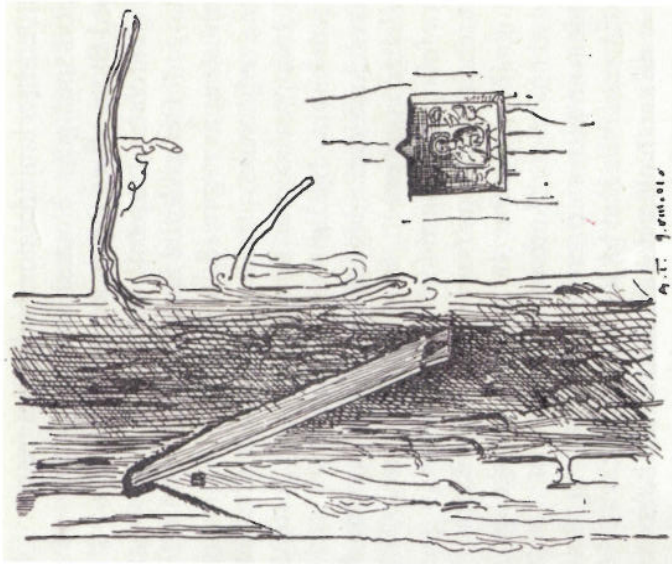


träd och på stället avlidit. Emedan det varit svårt att få hånom därifrån, hade man haft prästen att begrava honom på stället, som nu med detta kors var utmärkt. Icke utan förargelse påminde jag mig härvid, huru vår allmoge i ett sådant fall skulle förhållit sig. Om det och varit den brådaste höbärgningstid, så skulle man förr hava uppådat hela byns manskap, för att hava den avlidne till kyrkojord, än man bekvämat sig att på stället jordfästa honom" (Lönnrot 2002 184). Det estiske ordet for grav er; haud / haua. Dette ordet kom trolig til Estland med vikingene. Spanjolen Paulus Orosius skrev år 417 e.Kr.; "& thar is mid Estum an mægth thät hi magon cyle gewyrcean, & thy thär liegath tha deadan men sova langa & ne fuliath, thät hy wyrcath thone cyle hine on" - og det er en klan blandt esterne som vet hvordan lage kulde, og det er hvorfor död mann der kan ligge så lenge og ikke rätne, fordi de holder ham kald (Orosius 417 18). På en runestein ved Gripsholm er det ca. 1040 e.Kr. ristet inn minnet etter vikinger som omkom i österled: "De foer mandigt fjernt efter guld og österude gav de örnene föde De döde sydpå i Särkland" (Nord Arabia). En tragisk rune handler om en ung mann (lösfinne), som skadet seg dödellig under svedjebrenning, langt hjemmefra i nord et sted hos samene. Han innser at han kommer til å dø snart, og at hans döde kropp da vil bli mat for ravnene, og kråkene kommer også til å hakke opp kroppen hans; "Kaaun kankahan nenähän, - Kuolen korppien kotihin, - Variksien vainiolle" (Kaukonen 1984 II, 305).

Grav- "stötte" i Sarovaara, Karelen. Til högre på tegningen er en forstörrelse av ikonet/ bildet som er innskåret i trestammen. Bildet er beskyttet av et innfelt bordtak.



Tegning: Alarik Tavaststjerna
09.08.1901
(Kekkonen 1929 86)

I 1986 intervjuet Sven R. Gjems tömmerhuggeren Josef Einarsrud: „Ja, det var en kar som het Olaf Kvernbakken som gjorde funnet. Inne i et tettsnar på Tvensbergsskogen kom han over ei grov „örderbuske“, der noen hadde skåret ut en hel mannsfigur i veden. Det sto en rusten spik slått inn over hjertet i den meterhöye figuren, og det skulle jo ikke mye fantasi til for å skjønne hva noen hadde drevet på med der i sin tid, kanskje omkring århundredskiftet. Og hvilke svartekunster driver du med for å holde deg så ungdommelig? - Je er takksam for tilværet og tar hver dag som en jubeldag!“ (Gjems 1991 50).